

Zondag 23 augustus
Ds Aster Abrahamsen
Psalm 103, Exodus 32: 7-14, Matteus 18:21-35

Gemeente rondom Jezus,

Het lijkt haast wel een sprookje wat we vandaag hoorden, het verhaal van Jezus over de koning en zijn dienaar.

Maar het raakt ook onze werkelijkheid, en is verbazingwekkend actueel...

Een koning roept zijn dienaren bij zich en vraagt hen hoe ze met hun verantwoordelijkheden en geld zijn omgegaan, die hij hen geschonken heeft.

Eén van die dienaren blijkt dan een schuld te hebben van 10 000 talent, die hij moet terugbetalen aan de koning.

Nu heb ik even een rekensom gedaan.

En ik ben natuurlijk maar een simpele dominee en geen kerkrentmeester, dus of het helemaal klopt, kan ik niet garanderen. Ik zeg het gewoon heel snel ...

1 Talent = zesduizend denarie

1 denarie is het dagloon van een arbeider

10 000 talenten schuld betekent dus $10\ 000 \times 6000 = 60$ miljoen denarie

Dat is dus 60 miljoen dagen werken....

Dat zou betekenen dat de dienaar iets minder dan 200 000 jaar moet werken om die schuld af te betalen....

Kortom: een torenhoge schuld dus.

Hoe kan dat gebeuren dat iemand zoveel schuld heeft?

Tja, dat wordt niet toegelicht in dit Bijbelgedeelte. Daar gaat het ook niet om.

Maar ook nu weten we dat mensen zich financieel, maar ook sociaal gezien een enorme schuld kunnen opbouwen. Een schuld die eigenlijk niet meer te vereffenen valt.

Deze dienaar en alles wat hem dierbaar is gaat gebukt onder die enorme schuld. De koning geeft aan: deze man moet verkocht worden, samen met zijn vrouw en kinderen en alles wat hij bezit, want alleen via die weg kan de schuld worden ingelost.

Kijk, dat zou in onze maatschappij niet gebeuren, dat we een gezin te koop zetten als ze schulden hebben.

Maar het feit dat schulden je leven en dat van je dierbaren op alle vlakken kapot kan maken, dat geldt ook in onze samenleving. Kijk maar op de website van Schuldhulpmaatje bijvoorbeeld voor verhalen over mensen wiens leven aan de grond zit vanwege grote schulden.

Maar, als de dienaar zich op de grond werpt, aan de voeten van de koning en hem smeekt om geduld en de belofte doet dat hij alles zal terugbetalen,

(een belofte die hij niet kan waarmaken, zoals mijn rekensom van daarnet aantoon)

dan krijgt de koning medelijden en laat hem vrij en scheld hem alles kwijt.
De dienaar krijgt nog meer dan dat hij had: zijn vrijheid en een kwijtschelding!
Prachtig verhaal: want zoals die koning is, zo is God. Hij vergeeft, in overvloed.

Dit zien we ook terug in psalm 103, deze uitbundige vergevingsgezindheid.

Daar staat:

*Liefdevol en genadig is de HEER,
hij blijft geduldig en groot is zijn trouw.
Niet eindeloos blijft hij twisten,
niet eeuwig duurt zijn toorn.
Hij straft ons niet naar onze zonden,
hij vergeldt ons niet naar onze schuld.
(...)
Zo ver als het oosten is van het westen,
zo ver heeft hij onze zonden van ons verwijderd.*

Prachtig en hoopgevende tekst voor wie zich schuldig voelt en op zoek is naar verlossing.

Alle drie de teksten van vanmorgen zeggen ons luid en duidelijk:

Onze God is een God die vergeeft.

Maar, let wel, in alle drie de teksten gaat dat niet zomaar, gaat dat niet automatisch.

In psalm 103 staat dat deze vergeving en genade geldt voor de mensen die God vrezen.

Dat betekent mensen die ontzag voor God hebben, (niet: die bang voor hem zijn).

En er staat ook dat God recht doet aan de kinderen en kleinkinderen van wie zich houdt aan zijn verbond en naar zijn geboden leeft.

Dus het gaat er wel degelijk om dat je open staat voor vergeving.

Dat je ook vergeven *wilt* worden en probeert je leven te beteren.

Dat je probeert zijn geboden na te leven.

De Heer is ruimhartig en vergevingsgezind, het is aan ons mensen dat te ontvangen en er iets mee te doen.

Overigens, wat een prachtige en hoopvolle zin uit psalm 103:

*God doet recht aan de kinderen en kleinkinderen
van wie zich houdt aan zijn verbond en naar zijn geboden leeft.*

Zo hoopvol voor alle ouders onder ons die treuren dat hun kinderen niet meer naar de kerk gaan of het geloof hebben losgelaten.

Deze psalm zegt: Door jou heen zegent God je kinderen. Vanwege het geloof van ouders en grootouders zal God kinderen en kleinkinderen recht doen.

Een zegening die generaties lang doorwerkt.

Ook in Exodus gaat het over God die vergeeft, maar ook niet zomaar automatisch. Pas nadat Mozes hem gevraagd heeft.

God is boos op zijn volk in de woestijn, want ze hebben zich misdragen en zijn van Zijn weg afgeweken. Ze hebben een gouden kalf aanbeden als een god.

En God dreigt dan met zijn brandende toorn, dat Hij hen zal verteren.

Dat is een spannende tekst die we liever zouden mijden.
God die toornig is, dat horen we liever niet.

Maar Mozes stemt God milder door Hem te wijzen op de beloften aan die Hij deed aan Abraham en Izaak en Jakob.

Waarom zou u dit volk bevrijden en dan als nog wegvagen? vraagt Mozes.
En God stemt in. Geen toorn volgt, maar vergeving.

Uit deze Exodus tekst leren we dat God wel degelijk boos kan worden.
Boos op mensen die kapot maken wat goed is, die aanbidden wat niet heilig is.
In dit verhaal is God boos op het volk vanwege het gouden kalf, waar zou hij in onze tijd boos over kunnen zijn?

Dat is misschien goed om vanmiddag na de dienst bij de koffie te bespreken...

Wat we ook uit deze tekst kunnen leren is dat ook anderen voor je kunnen bidden om vergeving. Zoals Mozes bidt voor het volk, en het volk vanwege Mozes' gebed vergeven wordt, zo kan jij ook voor anderen bidden om vergeving.

Niet alleen wat jij doet, maar ook wat jij bidt kan dus voor anderen tot iets goeds leiden, zelfs tot in de volgende generaties!

Vergeving is dus niet alleen iets individueels, maar iets wat je samen kunt nastreven.

Daarom bidden we ook iedere zondag *samen* om vergeving van onze schuld.

Door het gebed van anderen kun je als mens gedragen worden, als je zelf niet meer kunt of wilt bidden, kunnen anderen dat voor je doen.

Het verhaal van Jezus uit Matteus van de koning en zijn dienaren is niet alleen de blijde boodschap dat God vergeeft wie vergeven willen worden maar ook een oproep om in navolging daarvan anderen te vergeven.

Het verhaal van de vergeven dienaar gaat zo verder:

de vergeven dienaar loopt naar buiten en komt daar iemand tegen die hem 100 denarie schuldig was.

Nou, dat wordt een makkelijk rekensommetje, want dat betekent gewoon 100 dagen werken. Een overkomelijk bedrag.

Maar de vergeven dienaar vergeeft niet zijn eigen schuldenaar. Hij ontnemt hem zijn vrijheid, gooit hem in de gevangenis. De andere dienaren vertellen dit weer aan de koning die hem daarop gevangen zet en aan de gerechtsbeulen overlaat.

De boodschap is duidelijk: vergeef een ander, zoals God jouw vergeeft.

Dus vergeving is niet iets gemakkelijks, iets goedkoops.

Het is niet van: God vergeeft wel, wat je ook fout doet en dan kun je gewoon verder gaan.

Nee, vergeven worden heeft ook gevolgen. Het is een bevrijding en een verlossing van waaruit je je leven vorm mag geven. Het is een nieuw begin willen maken, zoeken naar de juiste weg, en anderen proberen te vergeven.

Misschien heeft u Zomergasten gezien. Daar ging het precies hierover. Toevallig?

Janine Abbring sprak met Carola Schouten, minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit in Zomergasten en ze kwamen op het onderwerp vergeving. Carola Schouten zei in dit interview geëmotioneerd: Vergeven is moeilijk, maar uiteindelijk is het nog moeilijker vergeving te aanvaarden en te denken: het is goed. Oftewel: Vergeving ontvangen is nog moeilijker dan een ander vergeven.

Jezelf vergeven, dat is voor veel mensen een grote uitdaging. Schouten zei dat ze zichzelf telkens de vraag stelt: ben ik goed genoeg? En het antwoord volgens haar is: Ja, je bent geliefd. Je kunt jezelf vergeven en jezelf als 'genoeg' zien, omdat je weet dat je door Jezus wordt geliefd.

Deze waarheid geeft Schoutens leven vorm. Het maakt haar leven niet gemakkelijk, maar houdt haar wel op een ontspannen manier scherp.

Die moeite met vergeving aanvaarden en jezelf vergeven, geldt voor Schouten, maar niet voor iedereen. Er zijn ook mensen met weinig schuldbesef.

De dienaar in de het verhaal van koning had er geen problemen mee om de vergeving van de koning te aanvaarden, en was er ook niet mee bezig om zichzelf te vergeven.

Maar voor hen die dat wel hebben en ook voor Carola Schouten, zou ik willen zeggen: lees dan die psalm 103 en de ruimte die daarin wordt gegeven: God vergeeft, en roept op om anderen te vergeven: vergeef dan ook jezelf.

Tot slot.
Jezus geeft Petrus antwoord op de vraag hoe vaak je iemand moet vergeven.
7 maal 70 maal.
Waarom zoveel?

7 is het getal van de volheid, 7 x 70 is dus meer dan volheid. Volledig.

Waarom is 1 keer vergeven niet genoeg?
Een ander of jezelf iets vergeven, dat kan niet in 1 keer.
Vergeving is iets wat steeds opnieuw moet gebeuren.
Het is niet zo: zand erover en we praten er niet meer over.
Als jou iets is aangedaan, of als jij een ander iets aandoet, dan blijft het steken in je ziel.
Dan sta je er elke morgen mee op en ga je er elke avond mee naar bed,
En daarom moet je ook elke dag opnieuw zeggen: ik vergeef het je.
7 x 70 keer.
Pas als je elke dag kunt vergeven, komt er een dag waarop je kunt zeggen: ik heb echt vergeven. En dan komt ook de dag dat je het steeds meer kunt loslaten, kunt gaan vergeten, dat het niet meer je leven beheerst. Dat je niet leeft vanuit schuldgevoel of boosheid, Maar vanuit de hoop op een nieuw begin.

Vraag dus elke dag om vergeving aan God en anderen, voor jezelf en voor anderen, En vergeef elke dag wat een ander jou aandoet.

En vergeef ook jezelf...
7 x 70 keer

Want alleen zo kan elke dag een nieuw begin zijn,
een hoopvolle stap naar een toekomst zonder schuld.

Amen